

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/162/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5123234972
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5123234972.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Zuzany Krivdovej, v právnej veci žalobcu: GOEX, s.r.o., so sídlom Strážna 3/A, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 31 378 676, právne zastúpený: Weis & Partners s.r.o., so sídlom Priemyselná 1/A, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 47 234 776, proti žalovanému: ALTREA n.o., so sídlom Karmínova 1068/1, Žilina - Budatín, IČO: 36 149 829, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 25C/71/2023-44 zo dňa 05.10.2023, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia (výrok I.) O nároku na náhradu trov konania spojených s rozhodnutím súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (výrok II.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd žalovanému ako oprávnenému z vecného bremena, po dobu súdneho konania o určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 18.05.2017, resp. konania o určenie, že na nehnuteľnostiach, evidovaných na liste vlastníctva č. XXX. pre k. ú. A., obec A., okres H., vecné bremeno podľa Zmluvy o zriadení vecného bremena V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18, neviazne, zakázal realizovať práva vyplývajúce zo zriadeného vecného bremena.

Súčasne žalobou vo veci samej sa domáhal určenia, že Zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi žalovaným ako oprávneným z vecného bremena a žalobcom, ako povinným z vecného bremena, uzatvorená dňa 18.05.2017, na základe ktorej bol povolený vklad vecného bremena Okresným úradom Poprad, katastrálny odborom, pod č. V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18, je neplatná; alternatívne, aby súd určil, že žalobca GOEX, s.r.o., IČO: 31 378 676, so sídlom Karmínova 1068/1, Žilina-Budatín 010 03, zápis v : Obchodný register Okresného súdu Žilina, Odd.: Sro, vložka č. 2956/L je vlastníkom nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. XXX pre k. ú. A., obec A., okres H., pozemky Registra CKN parcely č. 135, č. 136/1, č. 137/1, č. 137/2, č. 681/6 a stavby Hotel pri domove dôchodcov Lučivná s.č.XXX na CKN p.č.137/1, nezaťažených vecným bremenom: „Zriaďuje sa vecné bremeno "in rem" spočívajúce v práve oprávneného z vecného bremena, ako aj jeho právnych nástupcov, do svojho zániku bezodplatne užívať v rozsahu ako vlastník nehnuteľnosti CKN p.č.135, 136/1, 137/1, 137/2, 681/6 a stavby Hotel pri domove dôchodcov Lučivná s.č.XXX na CKN p.č.137/1 v prospech ALTREA n.o., IČO: 36 149 829, Karmínova 1068/1, 010 03 Žilina podľa zmluvy o zriadení vecného bremena V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18“.

Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a pripojených listín nemal osvedčené také skutočnosti, z ktorých by mohol vyvodiť jednoznačný záver o bezprostredne hroziacej ujme žalobcovi, spojenej so záložným právom v prospech žalovaného, ktoré by vyžadovalo dočasnú a neodkladnú úpravu pomerov strán sporu vo forme neodkladného opatrenia. Žalobca neosvedčil, že by žalovaný doposiaľ učinil

akékoľvek úkony smerujúce k realizovaniu takých práv vyplývajúcich z vecného bremena, ktoré by žalobcoví spôsobili ujmu, a preto by prípadné uloženie zákazu výkonu záložného práva žalovanému predstavovalo v čase rozhodovania súdu zjavne neproporcionálny prostriedok ochrany práv žalobcu.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel v plnom rozsahu, a toto neodkladné opatrenie nariadil. Argumentoval, že preukázal, že priestory nie sú využívané oprávneným z vecného bremena, tento vecné bremeno nerealizuje, napriek tomu odmieta podpísať jeho zrušenie a výmaz z katastra. V tomto dôsledku hotel nie je predajný tretej osobe s takýmto zaťažením a zároveň nie je ho možné ani prenajať bez toho, aby dal na to oprávnený súhlas, keďže mu boli priznané práva rovnaké, aké má vlastník. Dôkazom, že hotel nemožno prenajať, je, že hotel nie je predaný, nie je prenajatý, negeneruje žiadny zisk, keďže nikto nekúpi, ani si neprenajme hotel zaťažený takýmto vecným bremenom.

4. Odvolanie žalobcu nebolo žalovanému doručované, v súlade s § 331 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok „ďalej len CSP“) po zistení, že odvolanie podala strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d) CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. V prejednávanej veci žalobca v zmysle § 324 ods. 1 CSP podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého žiadal, aby súd žalovanému ako oprávnenému z vecného bremena, po dobu súdneho konania o určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 18.05.2017, resp. konania o určenie, že na nehnuteľnostiach, evidovaných na liste vlastníctva č. XXX pre k. ú. A., obec A., okres H., vecné bremeno podľa Zmluvy o zriadení vecného bremena V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18, neviazne, uložil povinnosti vymedzené v § 325 ods. 2 písm. c) CSP, t. j. zakázal realizovať práva vyplývajúce zo zriadeného vecného bremena k nehnuteľnostiam evidovaným na liste vlastníctva č. XXX pre k. ú. A., obec A., okres H., pozemky Registra CKN parcely č. 135, č. 136/1, č. 137/1, č. 137/2, č. 681/6 a stavby Hotel pri domove dôchodcov Lučivná s.č.XXX na CKN p.č.137/1. Na základe podanej žaloby (vo veci samej) žalobca žiada, aby súd určil, že zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi účastníkmi ALTREA n.o., Karmínova 1068/1, Žilina 010 03, IČO: 36 149 829, ako oprávneným z vecného bremena a GOEX, s.r.o., Karmínova 1068/1, Žilina-Budatín 010 03, IČO: 31 378 676, ako povinným z vecného bremena, uzatvorená dňa 18.05.2017, na základe ktorej bol povolený vklad vecného bremena Okresným úradom Poprad, katastrálny odborom, pod č. V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18, je neplatná; alternatívne, aby určil, že žalobca GOEX, s.r.o., IČO: 31 378 676, so sídlom Karmínova 1068/1, Žilina-Budatín 010 03, zápis v : Obchodný register Okresného súdu Žilina, Odd.: Sro, vložka č. 2956/L je vlastníkom nehnuteľností evidovaných na liste vlastníctva č. XXX pre k. ú. A., obec A., okres H., pozemky Registra CKN parcely č. 135, č. 136/1, č. 137/1, č. 137/2, č. 681/6 a stavby Hotel pri domove dôchodcov Lučivná s.č.XXX na CKN p.č.137/1, nezaťažených vecným bremenom: „Zriaďuje sa vecné bremeno "in rem" spočívajúce v práve oprávneného z vecného bremena, ako aj jeho právnych nástupcov, do svojho zániku bezodplatne užívať v rozsahu ako vlastník nehnuteľností CKN p.č.135, 136/1, 137/1, 137/2, 681/6 a stavby Hotel pri domove dôchodcov Lučivná s.č.XXX na CKN p.č.137/1 v prospech ALTREA n.o., IČO: 36 149 829, Karmínova 1068/1, 010 03 Žilina podľa zmluvy o zriadení vecného bremena V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18“.

7. V súlade s § 41 veta za bodkočiarkou CSP odvolací súd skúmal, či Okresný súd Žilina je na konanie výlučne miestne príslušným podľa § 20 písm. a) CSP, alebo či je miestne príslušným všeobecným súdom na konanie podľa § 13 a § 15 CSP. Zo spisového materiálu je zrejmé, že žalobca podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia počas konania (§ 324 ods. 1 CSP), keďže žalobou vo veci samej sa domáha určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení vecného bremena uzatvorenej dňa 18.05.2017 medzi žalovaným ako oprávneným z vecného bremena a žalobcom ako povinným z vecného bremena, vo vzťahu ku ktorej (žalobe) bolo potrebné posúdiť (výlučnú) miestnu príslušnosť toho ktorého súdu prvej inštancie na konanie.

8. Podľa § 41 CSP súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

9. Podľa § 20 písm. a) CSP namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode je nehnuteľnosť, ak sa spor týka vecného práva k nej.

10. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa § 324 ods. 2 CSP na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

13. V danom prípade pre určenie výlučnej miestnej príslušnosti súdu na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena, súčasťou ktorého návrhu vo vec samej je i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby súd žalovanému ako oprávnenému z vecného bremena, po dobu súdneho konania o určenie neplatnosti Zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 18.05.2017, resp. konania o určenie, že na nehnuteľnostiach, evidovaných na liste vlastníctva č. XXX pre k. ú. A., obec A., okres H., vecné bremeno podľa Zmluvy o zriadení vecného bremena V-6402/2017 zo dňa 11.1.2018 - číslo zmeny 5/18, neviazne, zakázal realizovať práva vyplývajúce zo zriadeného vecného bremena, bolo relevantné len kritérium stanovené v § 20 písm. a) CSP, a to v obvode ktorého okresného súdu sa nachádzajú nehnuteľnosti, ktorých sa spor o neplatnosť zmluvy o zriadení vecného bremena (ako vecného práva) týka. Zo žaloby a pripojených listín vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti sa nachádzajú v katastrálnom území A., obec A., okres H., a teda spor patrí do obvodu Okresného súdu Poprad.

14. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že právna úprava neodkladného opatrenia v Civilnom sporovom poriadku priamo nestanovuje, že príslušný na nariadenie neodkladného opatrenia je súd, ktorý je príslušný na konanie o veci samej, pričom neodkladné opatrenia sa nemusia nevyhnutne spájať s konaním vo veci samej. V danom prípade žalovaný, proti ktorému neodkladné opatrenie smeruje, má sídlo v Žiline, preto všeobecná miestna príslušnosť (§ 13, § 15 ods. 1 CSP) by svedčila Okresnému súdu Žilina. Z dôvodu, že neodkladné opatrenie sa týka nehnuteľností, bolo žalobcom navrhnuté v začatom konaní o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena k týmto nehnuteľnostiam, t. j. spor sa týka vecného práva k nehnuteľnostiam, namiesto všeobecného súdu žalovaného je aj v tejto časti konania na prejednanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia príslušný súd podľa § 20 písm. a) CSP, nakoľko výlučná miestna príslušnosť ako osobitná právna úprava má prednosť pred úpravou všeobecnej miestnej príslušnosti.

15. Vzhľadom na zaujatie záveru o nedostatku miestnej príslušnosti Okresného súdu Žilina na konanie vo veci samej ako aj o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odvolací súd vyvodil, že rozhodnutím súdu prvej inštancie bolo porušené právo žalovaného na zákonného sudcu, garantované v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR. Pri posudzovaní ústavného práva - práva na zákonného sudcu odvolací súd vychádzal zo záverov uvádzaných v obdobných právnych veciach, posudzovaných v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MObdo3/2013 z 22. augusta 2013, v náleze Ústavného súdu SR z 26.11.2009 sp. zn. II. ÚS 283/2009, v náleze Ústavného súdu SR z 05.06.2013 sp. zn. II. ÚS 510/2012. Závery uvádzané v citovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR v posudzovaní „práva na zákonného sudcu“ sú plne aplikovateľné aj na okolnosti danej prejednávanej veci. V nadväznosti na uvedené je možné predovšetkým vo všeobecnej rovine konštatovať, že základné právo na zákonného sudcu treba pokladať za celkom neopomenuteľnú podmienku výkonu súdnej moci, keďže na jednej strane dotvára a upevňuje sudcovskú nezávislosť a na strane druhej predstavuje pre účastníka konania záruku, že na rozhodnutie jeho veci sú povolané súdy a sudcovia podľa vopred ustanovených zásad tak, aby bola zachovaná zásada pevného a náhodného prideľovania súdnej agendy, a aby bol vylúčený - pre rôzne dôvody a rozličné účely - výber súdu a sudcov „ad hoc“ (I. ÚS 239/04).

16. Za porušenie práva na zákonného sudcu je potrebné považovať v danom prípade taký postup žalobcu, ktorý žalobu na určenie neplatnosti zmluvy o zriadení vecného bremena ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal na miestne nepríslušný Okresný súd Žilina, ktorého výlučná miestna príslušnosť nevyplýva z ust. § 20 písm. a) CSP.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vydal Okresný súd Žilina, ktorý nebol výlučne miestne príslušným na konanie (a rozhodnutie), došlo tak k porušeniu práva (strán sporu) na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru na spravodlivé súdne konanie, preto odvolací súd v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) CSP uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že následne bude procesne postupovať v zmysle podmienok uvedených v § 43 ods. 1 CSP.

18. Odvolací súd v danej prejednávanej veci nepostupoval v zmysle záverov uvedených v nálezoch Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 283/2009 a II. ÚS 510/2002 ako aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MOBdo3/2013, z ktorých vyplýva, že odvolací súd konanie o (v tej dobe) nariadenie predbežného opatrenia zastavil pre neodstrániteľnú podmienku konania, odvolací súd sa týmto záverom neriadil vzhľadom na zmenu procesnej situácie, ktorá nastala po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku od 01.07.2016, keďže Civilný sporový poriadok do svojej právnej úpravy neprevzal právnú úpravu uvedenú v § 221 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku v znení do 30.06.2016. Preto odvolací súd v čase rozhodovania o podanom odvolaní žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia postupoval v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. a) v spojení s § 391 ods. 1 CSP.

19. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)